

Студент 4 курсу
факультету економіки та менеджменту
Харківського національного університету будівництва та архітектури

АУДИТ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Анотація. Розглянуто теоретично-практичні методи та принципи аудиту праці, а також проведено аналіз її оплати на підприємстві. Визначено основну мету та завдання обліку заробітної плати. Проаналізовано необхідність застосування визначених методів та прийомів для вирішення проблем стосовно обліку праці та її оплати на підприємстві.

Аннотация. Рассмотрены теоретически-практические методы и принципы аудита труда и проведен анализ ее оплаты на предприятии. Определены основная цель и задачи учета заработной платы. Проанализирована необходимость применения определенных методов и приемов для решения проблем по учету труда и его оплаты на предприятии.

Annotation. Theoretically-practical methods and principles of work audit and the analysis of its payment at the enterprise were considered. The major aim and tasks of accounting for wages were defined. The need of certain methods and techniques for the solution of the problems of labor accounting and its remuneration in the enterprise were analysed.

Ключові слова: облік оплати праці, аудит розрахунків по заробітній платі, процедури аудиту праці та її оплати.

На сучасному етапі формування та функціонування будь-якого суб'єкта господарювання актуальною проблемою виступає питання аудиту праці та її оплати. На проблемність даного питання впливає безліч причин: на початку становлення економіки України – реформація з командно-адміністративної економіки в ринкову, потім вплив економічної кризи і на даний момент – це інтеграція України до Європейського Союзу, що вимагає трансформацію законодавства та організацію і вдосконалення аудиту на більш високому рівні, щоб увійти у рамки міжнародних стандартів. Вчені, які ретельно досліджують проблеми аудиту, це: Бутинець Ф. Ф., Смеян Ю. П., Мельник Т. Г., Фещенко Є. А., Пушкар М. С., Савченко В. Я., Шеремет О. Д. та інші [1 – 3]. Але все одно державні реформи щодо вдосконалення та покращення методики аудиту праці потребують більш глибокого дослідження та розкриття.

Основною метою даного дослідження є розкриття сутності аудиту праці та її оплати, обґрунтування основних теоретичних положень, а також визначення рекомендацій щодо покращення та вдосконалення методів та процедур аудиторських розрахунків.

Аудит праці та її оплата – найскладніша і найважливіша ланка в діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, що потребує оперативних даних та повноти інформації про витрати на оплату праці у зв'язку з чисельністю працівників і їх плинністю та використанням робочого часу і трудових ресурсів у цілому. Аудиторська перевірка праці відображає: точність у розрахунку заробітної плати для кожного окремого працівника, проводить контроль за правильністю розрахунку і нарахування зарплати, регулює ефективність використання часу та трудових ресурсів, виявляє резерви продуктивності праці тощо. Хоча аудит праці та її розрахунок і є трудомістким, процедуру перевірки погіршує недосконалість бухгалтерського обліку та постійні законодавчі корективи. Саме на сьогодні проблемність виникає через реформацію нарахування заробітної плати за новою спрощеною системою, яка гальмує процес аудиторської перевірки, бо дане спрощення не розповсюджується на аудит праці та її оплату. Вирішенням даного питання стане розробка нових облікових методів в аудиті, які будуть підлаштовані під спрощену систему оплати праці в бухгалтерському обліку. Головною метою проведення аудиту оплати праці є незалежний та об'єктивний висновок аудитора, що покликаний відобразити реальність сум заборгованості на дату проведення перевірки та фінансовий стан суб'єкта господарської діяльності взагалі. Тут також можуть виникати певні проблеми. Окрім змін законодавства, існують інші недосконалості, такі, як: непрофесійність і необ'єктивність аудитора та неточні або неправильно подані твердження управлінського персоналу на перевірку. Тому основним шляхом вирішення останньої для аудитора є розробка плану та стратегії виконання завдань, що зменшить вірогідність ризику відносно неточності висновку. Методика процесу перевірки полягає у правильному оформленні первинних документів з виплат заробітної плати та відображення, на їх підставі, господарського стану рахунків бухгалтерського обліку. Недоцільним буде розпочати з обґрунтованості оцінки організації праці, введення аналітичного та синтетичного обліку бухгалтерського балансу, нарахування і виплат зарплати, якщо, першочергово, стадію перевірки не розпочати з умов дотримання Колективного договору, Положення про оплату праці, Положення про соціальний пакет. Саме дотримання таких первісних умов зменшить ряд проблем, бо вирішення проблем на нижньому рівні покращить роботу обліку на верхньому, що поступово приведе перевірку до міжнародних стандартів.

Отже, правильність введення аудиторської перевірки оплати праці допоможе визначити ряд важливих проблем, що дозволить прийняти правильні управлінські рішення. Для досягнення основної мети вирішення проблем аудиту праці слід розробити чіткий алгоритм, заснований на системному та структурному підході, також необхідно удосконалити деякі підходи в бухгалтерському обліку, що суттєво впливають на перевірку. Також необхідно орієнтуватися на відповідну документацію, яка потребує більш детального розкриття певних рахунків балансу та фінансової звітності. Для економії часу слід вдосконалити комп'ютерну систему обліку та підвищити рівень кваліфікації працівників. Саме такі заходи відобразять удосконалення методики аудиту праці та її оплати, а у зв'язку з цим досягнуть рівня міжнародних стандартів на шляху інтеграції в Європейський Союз.

Наук. керівн. Петриківа О. С.

Література: 1. Шоляк О. Ю. Соціально-економічний підхід до трактування поняття "оплата праці" / О. Ю. Шоляк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Ужгород, 2007. – Спецвипуск 22. – 401 с. 2. Борозенець Д. І. Особливості методики аудиту з оплати праці / Борозенець Д. І. // Управління розвитком. – 2011. – № 2(99). – С.11. 3. Савченко В. Я. Аудит / Савченко В. Я. // Аудит обліку за розрахунками з оплати праці. – К., 2007. 4. Про оплату праці : Закон України від 20.04.1995 р. з подальшими змінами та доповненнями.